

Принципи побудови сучасного підручника української мови в умовах компетентнісної парадигми

Підручник української мови є найголовнішим засобом опанування української мови, формування мовної картини світу учнів, їхніх ключових і предметних компетентностей. Підручник має відповідати вимогам Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, Державного стандарту, концепціям когнітивно-комунікативної методики, чинної програми й бути орієнтованим на виклики часу, що зумовлює пошук нових підходів до його створення. Крім традиційних принципів, як-от науковості, доступності, інформативності та інших, визначаємо нові принципи побудови сучасного підручника української мови, що зумовлені реалізацією компетентнісного підходу в освітньому процесі: принцип комунікативності, принцип прагматичності, принцип текстоцентризму, принцип урахування життєвого досвіду учнів.

Принцип комунікативності забезпечує можливість організувати ефективне спілкування в межах запропонованих тем і ситуацій, упровадження вправ, що стимулюють мовленнєву активність учнів, викликають у них бажання висловити власні думки в усній або письмовій формі; ситуативних завдань, під час виконання яких визначається адресат висловлювання, формується комунікативне завдання. Принцип комунікативності зумовлює впровадження системи завдань, що забезпечують опанування учнями правил ефективного спілкування, засвоєння вербальних формул українського мовленнєвого етикету. Принцип прагматичності стимулює добір навчальних матеріалів з урахуванням їхньої відповідності основним соціальним викликам, наприклад, орієнтованих на формування в учнів мовної стійкості. Принцип текстоцентризму ґрунтується на опрацюванні текстів різних стилів, типів, жанрів мовлення, на аналізі їх змісту, структури і мовних засобів. Принцип урахування життєвого досвіду учнів зумовлює збільшення питомої ваги завдань, які ставлять учнів у позицію свідомого, аргументованого вибору жанрово-стильової належності власних творів, відбору мовних одиниць, адекватних йому задуму.

